

Nieuwsbrief PPS Echte en Eerlijke Prijs

Jaargang 2022

Nummer: 3 - Oktober

Willy Baltussen

De herfst is in de landbouw de periode om te oogsten. Ook voor de PPS Echte en Eerlijke prijs gaan we volop oogsten in deze herfst. Een flink aantal methodische modules zijn vrijwel gereed voor publicatie en de laatste hand wordt gelegd aan de verslaglegging van de cases. Op 15 november a.s. willen de PPS Echte en Eerlijke prijs gaan afsluiten en is er een moment van reflectie op de uitgevoerde acties. Hierbij nodig ik u allen uit om daar aan deel te nemen. Het programma vindt u verderop in de nieuwsbrief. Voor ons onderzoek is dit een mooi tussenstation want in de PPS True Price Van Inzicht naar Actie en in het Horizon Europe project FOODCoST gaan we verder werken aan dit uitdagende onderwerp.

ECHTE PRIJS - Pietro Galgani

De focus van het werkpakket 'Echte Prijs' ligt momenteel op de afronding van de impact-specifieke modules voor sociaal en menselijk kapitaal. Deze modules zijn een handleiding hoe specifieke impacts te meten en waarderen binnen de true price methodologie. De module voor '[Animal Welfare](#)' is inmiddels gepubliceerd.

'Living Income' en 'Occupational Health and Safety' zijn zeer binnenkort via de website van dit project te vinden. Later dit jaar volgen er ook nog modules voor 'Child Labour' en 'Consumer Health'. Daarnaast werken we aan een rapport over hoe positieve effecten, of impacts, zich verhouden tot de true price van een product. Dit rapport zal ook later dit jaar verschijnen.

CONSUMENTENONDERZOEK – Mariët van Haaster-De Winter

We zijn volop bezig de insights te bundelen en ondertussen is er niets leuker dan de praktijk in gaan - en dat hebben we gedaan. Eerst met plezier het interactieve deel van het event 'Actie door Inzicht' bij ABN AMRO en CIRCL verzorgd met een niet wetenschappelijk, doch leuk experiment. Deelnemers kregen drie (biologische) producten te zien en daarbij de vraag om de Echte Prijs te noteren van brood, broccoli en bananen. De reguliere prijzen werden daarbij getoond. Als u denkt dat dit een leuk spelletje was, dan zit u eraan: van de

deelnemers werd verwacht te betalen met hun eigen geld. Niet alleen Echte Prijzen dus, maar ook echte keuzes! De uitkomsten geven een leuk inkijkje. Zo werden de Echte prijzen (veel) te hoog ingeschat. In totaal +43% (in plaats van +6,3%) en vooral de bananen kregen een te grote plus toegekend. Ook bleken de aanwezigen veel positiever qua waardering en vertrouwen in vergelijking met consumenten uit een recente studie met een representatief panel

van Nederlanders. Maar opvallend genoeg was er wel eenzelfde tendens: ook onder aanwezigen was er deze middag een sterke behoefte aan inzicht hoe de extra gelden herverdeeld worden.

Op een andere moment hebben we in Den Bosch mogen presenteren over consumentenonderzoek en Echte Prijzen en met aanwezigen van gedachten gewisseld, fijn dat dit weer eens keer fysiek kon.

Echte prijzen

	Regulier prijs	Echte prijs		Vandaag	
Brood	3,59	3,85	+7,2%	4,89	+36%
Bananen	2,79	2,94	+5,3%	4,69	+68%
Broccoli	2,81	2,98	+6,0%	3,58	+27%
Totaal	9,19	9,77	+6,3%	13,16	+43%

1 kg bio Bananan, 500gr bio Broccoli en 800gr bio brood (Tarwe-haver volkoren vloer)

CASUSSEN - Bas Janssens en Katja Logatcheva

Afgelopen zomer zijn LCA's beschikbaar gekomen voor gangbare en biologische aardappelen en zijn ook voor biologische varkens LCA's uitgewerkt. LCA's vormen een belangrijk onderdeel en input voor de echte- prijsberekening. Momenteel worden de echte prijs GAP's berekend en gewerkt aan de verslaglegging. Voor tulp en mosselen worden de conceptverslagen afgerond, gevolgd door indoor slateelt en aardappelen. De resultaten worden komende periode met de betrokken partijen binnen elke casus besproken.

VOORLOPIG PROGRAMMA SLOTBIJEENKOMST 15 november 2022 PPS Echte en Eerlijke Prijs

Voor: partners en klankbordgroepen PPS Echte en Eerlijke Prijs.

Datum: dinsdag 15 november 2022

Tijd: 13.30 – 18.00 uur

Locatie: WEcR | WTC gebouw, Prinses Beatrixlaan 582 – 528, 2595 BM Den Haag

Aanmelden via email: echte-en-eerlijke-prijs@wur.nl

Begin	Eind	Onderwerp	Presentator
1330	1345	Inloop met koffie/ thee	
1345	1415	Opening & introductie	Michael Wilde
1415	1445	Eerlijke prijs	Katja Logatcheva
1445	1515	Pauze	
1515	1545	Consumenten-onderzoek	Mariet Haaster de Winter
1545	1645	Echte prijs	Pietro Galgani
1645	1700	Pauze	
1700	1730	Hoe verder?	Willy Baltussen Adrian de Groot Ruiz
1730	1800	Afsluitende borrel	

Binnen de thema's eerlijke prijs, consumentenonderzoek en echte prijs gaan we aan een aantal casehouders vragen om hun ervaringen met de PPS te delen. Voldoet het aan de verwachtingen? Wat gaan ze met de resultaten doen? Welke verbeteringen worden gezien om praktische toepasbaarheid te vergroten?

PPS TRUE PRICE: VAN INZICHT NAAR ACTIE

Marieke Meeusen

Marsroute Bedrijven richting Consumenten

We hebben een brede survey afgerond en de resultaten met u gedeeld in de bijeenkomst eind mei. Nu is het experiment (pilot 1) afgerond en we zijn bezig met de analyse, waarna in Q1-2023 de tweede pilot in de praktijk wordt getest. Dit werk beoogt vooral meer inzicht te genereren in de communicatie over true pricing/ TCA.

Marsroute Bedrijven richting hun leveranciers

We zijn druk doende de casussen rondom koffie en bananen af te ronden om daar één samenhangend rapport van te maken.

Daarnaast wordt er een paper geschreven over de vraag hoe true pricing in duurzaamheidscertificaten een rol kan spelen met bananen en koffie als cases.

Dat werk zou ook inspiratie kunnen vormen voor een workshop waarin we de rol van true pricing in keurmerken bediscussiëren. De organisatie van die workshop is nu gaande en staat gepland voor januari 2023. Ook hebben we voor Albert Heijn true prices voor enkele producten berekend voor de milieu-effecten. Dat helpt om de verbeterpunten voor milieu te vinden al wijken de uitkomsten weinig af van de impact assessment omdat de monetariseringsfactoren niet locatie-specifiek zijn. Ook blijft de grote vraag hoe we – met beperkte inzet en middelen – de impact voor specifieke ketens kunnen vaststellen. Immers geen enkele keten is gelijk aan het gemiddelde en dus is het nodig om specifiek te zijn willen bedrijven er voor hun situatie meer aanknopingspunten voor actie uit halen. Bovendien is er het opschalingsvraagstuk: hoe de impact van *alle* voedingsmiddelen kan worden bepaald binnen acceptabele budgettaire grenzen. Dit vraagstuk wordt ook verkend in deze PPS, in samenwerking met zowel Albert Heijn als Hutten.

Marsroute Keurmerken

We zijn druk doende om een workshop te organiseren in januari 2023 over de rol van true pricing in het keurmerken – landschap. We hebben 10 organisaties in beeld om deze vraag met elkaar te verkennen en te bediscussiëren.

Marsroute Overheid

Dit traject verkent de rol van True Cost Accounting in de verschillende – onderscheiden – fasen in de beleidsvorming vanuit het Brede Welvaart concept aan de hand van de varkenssector. Dit deelproject wordt eind 2022 afgerond.

Marsroute Gebiedsgerichte Aanpak

Veerle Siegerink heeft een concept-rapportage opgesteld, waarin antwoord wordt gegeven op de vraag of en hoe True Cost Accounting (TCA) in de gebiedsgerichte aanpak, zoals de overheid die voor ogen heeft om verschillende maatschappelijke problemen op te lossen, een rol kan spelen. TCA wordt bekeken als aanvulling op de methode Maatschappelijke Kosten- en Batenanalyse (MKBA). De publicatie komt in het najaar 2022 uit.

Verkenning Remediering

In dit deelproject worden de mogelijkheden en aandachtspunten van remediering verkend. De studie is onlangs van start gegaan en zal eind 2022 afgerond zijn.

Overzicht aan initiatieven

Gerben Splinter heeft een overzicht van initiatieven op het terrein van true cost accounting en true pricing opgesteld voor de Nederlandse situatie. Dit rapport komt binnenkort in de openbaarheid.

Op naar fase 3!

Terwijl we in de laatste anderhalf jaar de verschillende marsroutes afzonderlijk van elkaar hebben verkend willen we in fase 3 een samenhangend geheel componeren, waarin verschillende partijen op een samenhangende wijze true cost accounting inzetten. Om fase 3 in te vullen zoeken we nauwe afstemming met de Community of Practice en het zogenaamde Experimenteerprogramma van LNV, waar ook een afsluitende fase en mogelijke vervolgfase wordt voorbereid. Door nauwe samenwerking willen we deze activiteiten

en ontwikkelingslijnen goed op elkaar laten aansluiten. We zullen dit in de volgende plenaire bijeenkomst, gepland in januari 2023, ook met elkaar bespreken. Ook wordt dan alle output van fase 2 gedeeld.

EU PROJECT FOODCOST

Zoals u wellicht nog weet is WEcR coördinator van het EUproject FOODCoST waarin we beogen:

- Te komen tot een harmonisatie van methodieken om true cost/ true prices te berekenen
- Te komen tot inzichten in de effectiviteit van toepassing van true cost/ true price principles in maatregelen die overheden en bedrijfsleven kunnen nemen
- Te komen tot inzicht in de impact van maatregelen.

Het project kent 24 partners door heel Europa en duurt vier jaar. Een van de elementen van het voorstel is interactie met de praktijk. We willen juist voor de praktijk werkzame oplossingen ontwikkelen. Daartoe is een stevig werkpakket ontwikkeld waarin we Community of Practice (CoP met een vaste groep deelnemers) en workshops met deskundigen in wisselende samenstellingen organiseren. We zijn op dit moment bezig met de samenstelling en uitnodiging van potentieel geïnteresseerden.

U bent mogelijk geïnteresseerd in deelname aan workshops of een CoP. U hoort dan als een van de eersten wat er gaande is op het terrein van true cost accounting/ true pricing, welke ervaringen er in de 11 case-

studies worden opgedaan en u kunt meepraten.

We geven u graag de gelegenheid om zich bij ons aan te melden, indien u dat nog niet gedaan heeft. Dan plaatsen wij u op de lijst van belangstellenden en hoort u vervolgens hoe e.e.a. georganiseerd gaat worden. Wellicht relevant: de reis- en verblijfkosten van deelname aan de bijeenkomsten worden vergoed.

We hopen op veel belangstelling!
Willy Baltussen | 070-3358171 |
willy.baltussen@wur.nl
Marieke Meeusen | 070-3358340 |
marieke.meeusen@wur.nl
<https://www.foodcost-project.eu/>

WAT STAAT ER DE KOMENDE TIJD OP DE AGENDA

---

15 november 2022 Slotbijeenkomst Echte en Eerlijke Prijs voor partners en klankbordgroepen. Zie programma hierboven.

Tijd: 13.30 – 18.00 uur

Locatie: WEcR | WTC gebouw, Prinses Beatrixlaan 582 – 528, 2595 BM Den Haag

Anmelden via email: echte-en-eerlijke-prijs@wur.nl

Januari 2023 workshop met topkeurmerkhouders over de “ Welke rol true cost accounting kan hebben in de markt van keurmerken m.b.t. het meten van duurzaamheid?”

Januari 2023 bijeenkomst met partners over de state of art en invulling fase 3 van PPS True Price van Inzicht naar actie

---

Echte-en-Eerlijke Prijs [link naar website](#)

Email: echte-en-eerlijke-prijs@wur.nl

True Price: van Inzicht naar Actie [link naar website](#)

Email: truepricevaninzichtnaaractie@wur.nl

Oktober 2022